

RAAD VOOR GESCHILLEN

van de

Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants

ARBITRAAL VONNIS

in zake het geschil tussen:

X

en

Y

1. PROCEDURE

2. VASTSTAANDE FEITEN

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting gaat de Raad uit van het volgende.

- 2.1 Op 19 december 2022 heeft verzoeker (mede namens zijn ex-echtgenote) aan verweerder verzocht een prijsopgave te doen voor de waardering van certificaten in een onderneming in het kader van de echtscheidingsprocedure tussen verzoeker en zijn ex-echtgenote. In reactie op dit verzoek heeft verweerder op 23 december 2022 verzoeker bericht in staat te zijn deze opdracht te verrichten.

- 2.2 In diezelfde mail d.d. 23 december 2022 heeft verweerder toegelicht welke werkzaamheden hij zou verrichten onder de opdracht. Dit betrof het verzamelen van informatie, het verwerken en interpreteren van die informatie en het rapporteren over deze informatie. Tevens heeft verweerder een inschatting van de kosten verstrekt. Verweerder schreef hierover: *“Onze inschatting is dat de kosten van de werkzaamheden uitkomen op € 7.650 exclusief omzetbelasting en exclusief out-of-pocketkosten, zoals kosten van het raadplegen van openbare registers zoals het handelsregister en het kadaster.”* Ten aanzien van de doorlooptijd heeft verweerder in deze e-mail het volgende bericht: *“Qua doorlooptijd denken we aan het volgende tijdspad:*
- 1. Opgave van de benodigde gegevens binnen een week na verstrekking van de opdracht,*
 - 2. Kennismakingsgesprek en toelichting op de onderneming, haar deelnemingen en de verstrekte informatie eind week 2/ begin week 3.*
 - 3. Verwerken van de informatie en opstellen van het waarderingsrapport: week 3 en 4, met uitloop naar week 5.”.*
- 2.3 Op 27 januari 2023 heeft een kennismakingsgesprek tussen partijen plaatsgevonden. Verweerder heeft hiervan op dezelfde dag een gespreksverslag opgesteld. Blijkens dit verslag zijn tijdens dit gesprek verschillende onderwerpen besproken, waaronder het doel van de opdracht, de prognoses, de disconteringsvoet, het pand van de onderneming, een aandelentransactie en het toegang geven tot administratie. Ten aanzien van de voor de waardering benodigde prognoses staat in dit verslag het volgende: *“(…) [verzoeker] heeft een vijfjarenplan in de tekst aangeleverd, maar geen uitgebreide prognoses in cijfers. We spreken af dat [onderneming verweerder] de tekst vertaalt naar prognoses voor de prognoseperiode 2022 tot en met 2026. Deze prognoses worden aan partijen verstrekt en hen wordt gevraagd hierop input en akkoord te geven. De aldus vastgestelde prognoses vormen de basis voor de waardering.”.*
- 2.4 Drie dagen later, op 30 januari 2023, heeft verweerder verzoeker een schriftelijke opdrachtbevestiging gestuurd. Ten aanzien van de prijs vermeldt de opdrachtbevestiging: *“Voor de werkzaamheden die hiervoor onder Opdracht worden genoemd kwamen wij een vaste vergoeding overeen van € 7.650, exclusief omzetbelasting en out-of-pocketkosten, zoals de kosten voor het raadplegen van openbare registers, zoals het handelsregister en het kadaster.”*
- 2.5 Met betrekking tot de op te stellen prognoses bepaalt de schriftelijke opdrachtbevestiging: *“[onderneming] is eigenaar van een onroerende zaak aan de [adres]. De waarde van de onroerende zaak zal worden gebaseerd op een taxatierapport van een erkende taxateur. De waarde van de operationele activiteiten zal worden bepaald aan de hand van de Discounted Cash Flow-methode. Voor deze methode zijn prognoses noodzakelijk, waarbij uitgangspunten*

zijn gehanteerd die af zullen wijken van de werkelijkheid. De prognoses zullen door u aan ons worden verstrekt.”.

- 2.6 De opdrachtbevestiging vermeldt als geadresseerde een onderneming, met daaronder genoemd verweerder en de ex-echtgenote van verweerder.
- 2.7 Enkele maanden later, op 7 augustus 2023, heeft verzoeker aan verweerder een e-mail gezonden met daarin het volgende – voor zover hier van belang – vermeld: *“Volgens onze overeenkomst zou het definitieve rapport in week 5 worden opgeleverd. Helaas ontving ik in week 8 slechts een eerste concept, gevolgd door een tweede concept in week 24. Hoewel ik begrijp dat een grondige analyse tijd kan vergen, ben ik zeer bezorgd over het feit dat mijn vragen over het tweede concept, gesteld in week 27, nog steeds niet zijn beantwoord, ondanks dat week 32 al is aangebroken. (...) Ik wil dan ook, voordat we de inhoud van het rapport verder behandelen, graag van u vernemen of [onderneming verweerder], gezien het gebrek aan communicatie, nog steeds de intentie heeft om deze opdracht uit te voeren.”.*
- 2.8 Bij e-mail van 14 augustus 2023 heeft verzoeker aan verweerder onder meer het volgende geschreven: *“Omdat een effectieve communicatie en het tijdig opleveren van een rapport volgens de opdracht cruciaal is, wil ik u bij deze formeel in gebreke stellen met betrekking tot het beantwoorden van mijn gestelde vragen en het opleveren van het rapport volgens de overeengekomen opdracht. Ik verzoek u vriendelijk om binnen 14 dagen na ontvangst van deze e-mail op zijn minst te reageren op de vragen uit de e-mail van 7 augustus en stappen die u onderneemt om de communicatieproblemen op te lossen met mij te delen. Indien ik binnen de gestelde termijn geen reactie zie op mijn vragen en geen concrete stappen van uw kant waarneem om deze kwestie op te lossen, zal ik genoodzaakt zijn verdere maatregelen te overwegen om mijn belangen te beschermen. Ik vertrouw erop dat u mijn feedback ter harte neemt en de nodige stappen onderneemt om de deplorabele staat van communicatie aan te pakken.”.*
- 2.9 Bij e-mail van de advocaat van verzoeker van 8 november 2023 heeft verzoeker aan verweerder geschreven: *“Mag ik uiterlijk binnen 2 weken na heden de definitieve waardering tegemoet zien?”.*
- 2.10 Verweerder heeft uiteindelijk een waardering gestuurd. Daarop heeft een andere adviseur van verzoeker op een drietal punten een reactie gegeven, waarop verweerder mondeling heeft gereageerd. Dit is voor verweerder geen aanleiding geweest de rapportage met de waardering aan te passen. Verzoeker heeft hier ook niet om gevraagd.

Feiten met betrekking tot taxatierapport

- 2.11 De onderneming waar de waardering op zag, had enig onroerend goed in eigendom. Verweerder beschikte over een eerder uitgebracht taxatierapport over dit onroerend goed.

Aanvankelijk wilde verweerder aan de hand van dit eerdere taxatierapport zelf een aangepaste waardering van het onroerend goed op stellen. Deze handelwijze heeft hij op enig moment telefonisch ter overleg aan een makelaar voorgelegd. Deze makelaar stelde zich op het standpunt dat een herijking zoals door verweerder voorgesteld geen juist beeld zou opleveren. De makelaar heeft verweerder aangeraden hierbij een makelaar en/of een andere deskundige te betrekken. Verweerder heeft nadien de kosten van deze nieuwe taxatie aan verzoeker (en zijn echt-echtgenote) doorgerekend.

- 2.12 Bij e-mail van 28 oktober 2024 heeft verzoeker aan verweerder per e-mail bericht dat voor het taxatierapport geen voorafgaande toestemming is gevraagd en dat deze kosten dienen te vallen binnen de overeengekomen vaste prijs. In reactie hierop schreef een medewerker van het kantoor van verweerder in een e-mail d.d. 30 oktober 2024: *“De kosten van de taxatie vallen onder de out-of-pocketkosten zoals opgenomen in de opdrachtbevestiging.”*. Op dezelfde dag reageerde verzoeker per email: *“een taxatierapport van € 650 is evident geen out-of-pocket kost zoals een uittreksel van enkele euro’s. Bovendien is hiervoor geen opdracht of toestemming gevraagd.”*.

Feiten met betrekking tot aanwezigheid zitting

- 2.13 Op datum 13 september 2024 is verweerder op verzoek van het gerechtshof Den Haag aanwezig geweest bij een zitting van dat hof met betrekking tot de echtscheiding van verzoeker en zijn ex-echtgenote. Het rapport dat verweerder heeft opgesteld maakte deel uit van de processtukken van deze procedure. Op deze zitting heeft verweerder vragen van het gerechtshof over de waardering beantwoord.

Feiten met betrekking tot de verzonden facturen

- 2.14 Verweerder heeft voor zijn werkzaamheden zijn opdrachtgevers (verzoeker en de ex-echtgenote van verzoeker) twee facturen gezonden op 21 februari 2024 en op 16 september 2024. Met deze facturen heeft verweerder een totaalbedrag van € 12.272,60 (excl. BTW) in rekening gebracht.
- 2.15 De twee facturen bevatten vijf onderdelen;
- i) € 7.650,- voor de *“door ons afgegeven prijsindicatie”*;
 - ii) € 4.410,- voor *“meerwerk: bemoeienissen rond opstellen prognoses, opstellen voorlopige jaarcijfers 2022 en reproduceren activastaat. In totaal naar schatting 60 uur, gematigd tot 30 uur. 30 uur á € 147”*;
 - iii) € 650,- voor het *“taxatierapport”*;
 - iv) € 18,60 voor uittreksels Kamer van Koophandel; en
 - v) € 1.399,85 voor het bijwonen van de zitting bij het Gerechtshof, inclusief reiskosten.

- 2.16 Op enig moment na verzending van de facturen heeft de ex-echtgenote 50% van de facturen voldaan.

3. VORDERING

- 3.1 Verzoeker heeft de Raad verzocht:
- primair, te oordelen dat verweerder toerekenbaar tekort is geschoten in de nakoming van de overeenkomst van opdracht en verzoeker derhalve niets aan verweerder verschuldigd is;
 - subsidiair, te oordelen dat verzoeker van het totaal in rekening gebrachte bedrag van € 12.272,60 ex BTW slechts 50% van de overeengekomen vaste prijs voor de opdracht evenals de KvK-kosten verschuldigd is, zijnde € 3.834,30 excl. BTW.

4. VERWEER

- 4.1 Verweerder heeft zich gemotiveerd verweerd tegen de vorderingen, op welk verweer de Raad hierna - waar voor de beoordeling relevant - zal ingaan.

5. BEOORDELING

- 5.1 Beoordeeld dient te worden of verzoeker gehouden is de door verweerder verzonden facturen te voldoen. Primair stelt verzoeker zich op het standpunt dat van verschuldigdheid in het geheel geen sprake is, ten gevolge van wanprestatie door verweerder. Deze wanprestatie bestaat volgens verzoeker eruit dat de opdracht veel vertraging heeft opgelopen en niet is afgerond.
- 5.2 Naar het oordeel van de Raad is van wanprestatie geen sprake. Ter toelichting dient het volgende.
- 5.3 Tussen partijen is niet in geschil dat zij geen fatale termijn zijn overeengekomen waarop verweerder de waardering diende aan te leveren. Bij de eerste e-mail van verweerder aan verzoeker van 23 december 2022 vermeldde verweerder over de termijn waarop hij de waardering zou aanleveren "*te denken (...) aan*" een tijdspad leidend tot het opstellen van het rapport binnen vijf weken vanaf bevestiging van de opdracht. Na ontvangst van stukken en de eerste bespreking is in de schriftelijke opdrachtbevestiging van 30 januari 2023 de eerdere tijdsinschatting niet herhaald. Verzoeker heeft vervolgens op 14 augustus 2023 – toen de waardering wel erg lang op zich liet wachten – een e-mail gestuurd die zag op "*de communicatie*". Nadien heeft verzoeker bij monde van zijn advocaat verweerder op 8 november 2023 nog gevraagd om het rapport binnen twee weken af te ronden, maar daar heeft hij geen consequenties aan verbonden. Een maand later volgde het rapport. Voor zover al sprake is van verzuim, geldt dat verzoeker niet heeft verzocht om ontbinding van de

overeenkomst. Evenmin heeft verzoeker gesteld – en dat is de Raad ook niet gebleken – dat het rapport niet deugdelijk zou zijn of niet meer van waarde vanwege de termijn waarop het rapport is aangeleverd. Dat betekent dat het betoog van verzoeker, inhoudende dat hij de factuur niet verschuldigd is vanwege wanprestatie, niet opgaat.

- 5.4 Dit alles laat onverlet dat de Raad begrip heeft voor de ergernis van verzoeker ten aanzien van de termijn waarop de definitieve waardering uiteindelijk door verweerder is aangeleverd. De Raad stelt vast dat tussen een inschatting van vijf weken en een uiteindelijke opdrachtduur van meer dan een jaar een grote discrepantie bestaat. Dat een deel van de vertraging door eigen praktijkdrukke is veroorzaakt, verdient zeker niet de schoonheidsprijs. Ook volgt uit het dossier geen proactieve kennisgeving van verweerder om verzoeker en zijn ex-echtgenote erop te wijzen dat op enig moment een termijn van vijf weken voor afronding van de opdracht niet (langer) haalbaar was en dat zij rekening moesten houden met een aanzienlijke vertraging.
- 5.5 Subsidiair stelt verzoeker zich op het standpunt slechts € 3.834,30 verschuldigd te zijn, nu partijen een vaste prijsafsprake hebben gemaakt. Dit bedrag betreft 50% van de onder 2.12 genoemde posten i) de overeengekomen vaste prijs en iv) de uittreksels Kamer van Koophandel.
- 5.6 De Raad stelt vast dat voor de benoemde posten i) en iv) tussen partijen een expliciete contractuele basis bestaat in de schriftelijke opdrachtbevestiging. Nu de ex-echtgenote van verzoeker reeds 50% heeft voldaan, resteert van deze posten nog een betalingsverplichting (van verzoeker) van de resterende 50%.
- 5.7 Verweerder is slechts gerechtigd aanvullende betalingen als vermeld bij 2.12 (posten ii), iii) en v)) in rekening te brengen indien daar een (aanvullende) overeenkomst aan ten grondslag ligt. Verzoeker heeft gemotiveerd betwist dat hij voor de desbetreffende punten opdracht heeft gegeven. De Raad zal de verschillende posten afzonderlijk bespreken.

Regulier meerwerk (post ii)

- 5.8 Deze post bestaat hoofdzakelijk uit het opstellen van de voor de waardering vereiste prognoses. Verweerder verwijst hiertoe naar de e-mail van 23 december 2022 waarin de prijs van € 7.650,- als inschatting werd gepresenteerd. In die inschatting gingen partijen er nog van uit dat verzoeker zelf de prognoses zou opstellen. Verzoeker heeft nadien tekstuele prognoses aangeleverd die volgens verweerder niet voldeden. In de bespreking van 27 januari 2023 spraken partijen om die reden af dat de prognoses toch door verweerder zouden worden opgesteld, althans zouden worden herschreven. Enkele dagen na deze bespreking zond het kantoor van verweerder aan verzoeker de schriftelijk te ondertekenen

opdrachtbevestiging. Deze opdrachtbevestiging vermeldt: “*Voor de werkzaamheden (...) kwamen wij een vaste vergoeding overeen (...)*”, met vermelding van een ongewijzigd bedrag (€ 7.650,-). Waar in de eerdere e-mail nog gesproken werd van een inschatting, vermeldt de opdrachtbevestiging uitdrukkelijk dat sprake is van een vaste prijs.

5.9 De Raad is van oordeel dat verzoeker, er gezien dit tijdspad en de vermelding als “vaste prijs” vanuit mocht gaan dat de laatste bespreking in deze opdrachtbevestiging was verwerkt. De werkzaamheden die uit het gespreksverslag volgen, waaronder het opstellen van de prognoses, maken daarmee naar oordeel van de Raad deel uit van de vaste prijsafspraken.

5.10 Voor het overige meerwerk lag het gezien de vaste prijsafspraken op de weg van verweerder daar aanvullende afspraken over te maken, in ieder geval indien dit meerwerk volgens verweerder niet onder de bestaande prijsafspraken kon worden verricht. Nu van dergelijke aanvullende afspraken geen sprake is, kan verweerder op dit punt geen aanspraak maken op aanvullende vergoeding. Hierbij acht de Raad relevant dat de overige onder ii) genoemde werkzaamheden (“*opstellen voorlopige jaarcijfers 2022 en reproduceren activastaat*”) sterk samenhangen met de in de opdrachtbevestiging benoemde werkzaamheden.

Aanvullende kosten voor het taxatierapport (onder iii)

5.11 Ten aanzien van de aanvullende kosten voor het taxatierapport overweegt de Raad als volgt. In de schriftelijke opdrachtbevestiging is vermeld dat ervoor gekozen werd de waarde van de onroerende zaak te baseren op een “*taxatierapport van een erkende taxateur*”. Onduidelijk is of partijen hiermee bedoeld hebben op het voor partijen bekende historische taxatierapport, of dat bedoeld is op een nieuw door (bijvoorbeeld een makelaar) op te stellen rapport. Ter zitting heeft verweerder echter verklaard eigenstandig tot het inhuren van een makelaar besloten te hebben ten behoeve van de betrouwbaarheid van het door hem op te stellen rapport. Als onderbouwing heeft verweerder benoemd dat hij bij nader inzien zijn eigen herijking van de eerdere taxatie toch niet betrouwbaar genoeg vond. Tussen partijen is niet in geschil dat de keuze om een makelaar in onderaanneming in te schakelen, niet vooraf door verweerder met verzoeker is overlegd. Ook de kosten daarvan zijn niet vooraf overlegd. Naar het oordeel van de Raad volgt uit deze omstandigheden dat tussen partijen de afspraak ontbreekt dat verzoeker de kosten van een nieuw door een makelaar op te stellen taxatierapport zou vergoeden.

5.12 Verweerder heeft als contractuele basis voor het in rekening brengen van deze vergoeding verwezen naar de vermelding in de opdrachtbevestiging dat “*out-of-pocket-kosten*” voor rekening van verzoeker komen. Tussen partijen is niet vastgelegd welke kosten wel en welke niet als dergelijke kosten kwalificeren. Wel stelt de Raad vast dat van deze kosten in de opdrachtbevestiging een voorbeeld is gegeven, namelijk “*de kosten voor het raadplegen van openbare registers, zoals het handelsregister en het kadaster*”. In de praktijk liggen de kosten

als genoemd in dit voorbeeld doorgaans onder de € 30,-. Om die reden kunnen de kosten voor de makelaar niet als dergelijke kosten worden aangemerkt. Verzoeker is dan ook niet gehouden deze kosten te voldoen.

De aanwezigheid bij het gerechtshof (post v)

- 5.13 Verweerder heeft de onder v) vermelde kosten in rekening gebracht naar aanleiding van zijn aanwezigheid bij een zitting van het gerechtshof. Dit betrof de zitting waar het rapport waar deze procedure om draait in het geding is gebracht. Ter zitting bij de Raad heeft verweerder erkend dat zijn aanwezigheid bij deze zitting plaatsvond op verzoek van het gerechtshof. Volgens verweerder heeft het gerechtshof verweerder telefonisch uitgenodigd met de vermelding dat het gerechtshof zijn aanwezigheid op prijs zou stellen. Tussen partijen staat vast dat verweerder verzoeker niet voorafgaand aan de zitting van zijn voorgenomen aanwezigheid aldaar op de hoogte heeft gebracht, noch verzoeker toestemming heeft gevraagd voor zijn aanwezigheid, noch afspraken heeft gemaakt over de daarmee gemoeide kosten. Onder deze omstandigheden is de Raad van oordeel dat deze aanwezigheid geen deel uitmaakt van de overeenkomst tussen verzoeker en verweerder en verzoeker dus niet gehouden is de daarmee samenhangende kosten te vergoeden.

Slotsom en proceskosten

- 5.14 De slotsom is dat verzoeker gehouden is een totaalbedrag aan verweerder te betalen van € 4.639,50 incl. BTW (te weten 50% van de optelsom van de bedragen onder i) en iv)). De procedurekosten worden definitief vastgesteld op € 500,-. Nu beide partijen gedeeltelijk in het ongelijk worden gesteld, bepaalt de Raad dat de procedurekosten voor de helft ten laste van verzoeker komen en voor de helft ten laste van verweerder. Aangezien verzoeker het bedrag van € 500,- in depot heeft gestort, dient verweerder hem de helft daarvan te voldoen. Verzoeker kan ervoor kiezen om dit bedrag te verrekenen met het bedrag dat hij aan verweerder dient te voldoen.

Deze beslissing berust op de artikelen 5, 24 en 25 van de Verordening op de Raad voor Geschillen.

6. BESLISSING

De Raad voor Geschillen van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants:

- veroordeelt verzoeker om ter zake van de in het geding zijnde onbetaald gelaten facturen een bedrag van € 4.639,50 incl. BTW aan verweerder te betalen;
- veroordeelt verzoeker om bovengenoemd bedrag aan verweerder te voldoen binnen 14 dagen vanaf ondertekening en toezending van onderhavig arbitraal vonnis, bij uitblijven waarvan verzoeker aanvullend wettelijke rente verschuldigd is;

- bepaalt dat de procedurekosten ter hoogte van € 500,- tot een bedrag van € 250,- ten laste van verweerder komen en veroordeelt verweerder om dit bedrag binnen 14 dagen na de verzending van dit vonnis aan verzoeker te betalen. Het restant van de procedurekosten ter hoogte van € 250,- die ten laste van verzoeker komen, wordt verrekend met het door verzoeker reeds betaalde depot.

Aldus gewezen door mr. drs. J.S. Honée, wonende te [RvG: woonplaats], voorzitter, A.J. de Bis Hulleman AA-MKB BA, wonende te [RvG: woonplaats] en drs. F.C.J. van Disseldorp RA RB, wonende te [RvG: woonplaats], leden, in tegenwoordigheid van mr. A.J.F. Vokurka-Viruly, secretaris, en door de arbiters en de secretaris ondertekend op 25 april 2025.

mr. drs. J.S. Honée

A.J. de Bis Hulleman AA-MKB BA

drs. F.C.J. van Disseldorp RA RB

mr. A.J.F. Vokurka-Viruly
secretaris